

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Via Vitæ Operis Hvivs Hypothesis

Florentius <Batavus>

Antverpiae, 1551

Quod in vera se poenitentia exercere debeat, quisquis foelicem desiderat
in virtutibus aut pia contemplatione progressum. Cap. 2.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30077

Quòd in vera se pœnitentia exercere debeat,
 quisquis fœlicem desiderat in virtu-
 tibus aut pia contempla-
 tione progressum. Cap. 2.

A M E N dico vobis nisi conuersi fue-
 ritis, & efficiamini sicut paruuli, non
 intrabitis in regnum cœlorum. Qui-
 cunq; ergo humiliauerit se sicut paruulus i-
 ste, hic est maior in regno cœlorum. Hoc
 sermone dominus Iesus omneis compellans
 homines hortatur eos, & ad summam humi-
 litatem & ad puram innocentiam. Has enī
 duas paruulorum conditiones habeat oportet,
 quisquis regnum cupit introire cœleste:
 primum vt innocuus & purus sit ab omni
 malitia, veluti infans qui malum ne cogita-
 re quidem nouit: deinde vt humilis sit cor-
 de, sibi prorsus displicens, Deo autem om-
 ne bonum acceptum ferens. Hoc assequutū
 esse, talemq; existere ingens est bonū: & pri-
 ma est exercitatio primusq; gradus ad viam
 Domini: videlicet si per veram de commis-
 sis pœnitentiam & contritionem teipsum
 expurges ac reuoces. Isthuc quippe cum pri-
 mis necessarium est, vtpote quod cæteris o-
 mnibus præmitti debet: nimirū vt se in pri-
 mis prorsus emaculet ac purū reddat, quis-
 quis Domino dominantium in aliquo obse-
 quio

Mat. 18. 3.

DE TRIBVS PARTIBVS

quo placere desiderat. Vnde beatus ille baptista Iohannes, ijs qui ad meliora se recipere cupiebant, acclamabat dicens. Facite fructus dignos poenitentiae. Et dominus discipulo; erudiens suos ante omnia poenitentiam praedicare ac dicere iussit. Poenitentiam agite, appropinquat enim regnum caelorum. Nec aliud clamat per Ieremiam dominus, dum ait: Nouate vobis nouale, & nolite serere super spinas, hoc est mentes vestras expurgate ab omnibus vitijs, & ab omni prorsus concupiscentia mundana, priusquam inferere incipiat semina virtutum. Verum quoniam per pauci sincere vt oportet hanc poenitentiam, hancque mentis purificationem peragunt, hinc fit quod rari admodum feliciter in via virtutum promoueant: rari germane pii sint, rari sincere Deo deuoti, propterea videlicet quod solidum verae poenitentiae fundamentum non praeseruant. Reperias nonnullos, qui cum in sacro & arcto vitae genere complures exegerint annos, aridi tamen adhuc sint, & parum religiosi, imo & querantur etiam se nec dum diuinam gratiam consecutos esse aut persensisse: at non intelligunt nec aduertunt eam huius rei esse causam, quod nunquam condignam egerint de praeteritis peccatis poenitentiam, quae fortasse & imania fuere & multiplicia,

Lu. & Mat.
3. b.
Mar. 9. b. &
Matt. 4. c.

Ier. 4. a.

cia,

cia. Quare non iniuria vna cū Dauid, dicere habet, qui istiusmodi personā preferens ait. Percussus sum vt fenū, & aruit cor meū, quā oblitus sum comedere panē meū. Panē inq̄ poenitentiae & veræ cōtritionis, quē quasi comedimus, quoties nostra crimina in memoriā reuocamus, eorumq; grauitatē, enormitatē, multitudinē & nocentiā diligenter trutinamus, comploramus, & emēdamus, q̄ sanē paucissimi vti id deus exigit adimplēt. Sic. n. nobis fere persuademus, abūde sat est si vtcuq; respiscamus ac detestemur nostra maleficia, si obiter cōfiteamur, si modicā penitentiae satisfactionē subeamus, quæ cū vix minimo aliquo vitio diluēdo sufficiat, itatū expurgamur, scilicet non secus atq; scabiosus quispiā, qui frigida abluitur aut peccit, nulla cōtacta scabiei radice. Vnde nihil mirū si pauci reperiant vere religiosi, cū ōnino rariss. sint qui vel primū norint gradū cōscēdere, quippe impie actę vitę pertęsi sua satis norint maleficia cōplorare, qui malorū radices prauosq; animi affectus plene studeāt reuellere. Atq; ob id nihil illis pfuerit magno teneri desiderio ad degustandā suauitatē diuini amoris, aut ad dulciter cōplectendū aię suę sponsum, qui corda adhuc habent impura, & peccatorum spurcitjjs cōtaminata.

Audi

DE TRIBVS PARTIBVS

Iesa. 59. a.

101. 129

Tre. 3. e.

Eze. 18. e.

Psal. 144.

Audi quid nobis loquatur Iesaias. Ecce inquit non est abbreviata manus Domini, vt saluare nequeat, neque aggrauata est auris eius, vt non exaudiat, sed iniquitates vestre diuiserunt inter vos & Deum vestrum: & peccata vestra absconderunt faciem eius à vobis ne exaudiret. Peccatum enim veluti nubes quædam est, de qua Ieremias. Opposuit inquit nubem tibi, ne transeat oratio. Sed dixerit hic fortasse aliquis. An non igitur Deus noster misericors est, & paratus nobis remittere offensas quæties resipiscimus? An non idem per suum pollicitus est prophetam, quòd quoties impius egerit poenitentiam ab omnibus peccatis suis, omnium iniquitatum eius quas operatus est non recordabitur? An non pro palàm ita canit psalmodographus? Miserator & misericors dominus & patiens & multum misericors. Suavis dominus vniuersis: & miserationes eius super omnia opera eius. Extra controuersiam quidem hæc sunt: verum interim ea poenitudo eaq; contritio, qua deus flectatur ad miserandum, vera sit necesse est, nimirum ex intimis cordis visceribus, & ex feruentissimo quodam erga Deum amore proficiscens: quosane affectu non ita passim imbuti sunt, vt sibi plarique persuadent: quum nonnulli quod hac

hac hora plangunt ac deplorant, mox idem altera hora committant: alij etiam facile illacryment nec minus facile euestigio rursus rideant: vt ex hoc facile conijci possit, eum plactum seu luctum haudquaquam ex intimis proficisci cordis medullis: quemadmodum beatus testatur Bernardus de verbo loquens Christi. Beati qui lugent, quoniam ipsi consolabuntur. Alios inquit lugentes video: sed si de corde procederent illae lachrymae, non tam facile illico soluerentur in risum. Nunc autem quum abundantius ociosa verba & scurrilia profluant quam prius lachrymae, lachrymas huiusmodi de ijs esse non arbitror quibus consolatio diuina promittitur: quandoquidem post illas non tam facile consolatio vilis admittitur. Ad verum hunc luctum & plactum & consequendum & pariter conseruandum non exiguo opus sudore. Nec enim citra negocium fieri potest vt animus mundanus, totus voluptatibus & rebus fluxis deditus, verè lugeat aut tristetur de rebus inuisibilibus diuinis aut spiritualibus. Vnde non frustra ita apud Iohannem scitibitur. Nunc ergo dicit dominus. Conuertimini ad me in toto corde vestro in ieiunio & fletu & in planctu: & scindite corda vestra, & non vestimenta vestra.

Bernardus.

Mar. 4. 2.

Nō sūt hae infermone de omnibus sanctis super illud Videns Iesus tur, vt autor indicate videatur: sed in 4 ser. de adne

Ioh. 3. 6

G Aduertendum

DE TRIBVS PARTIBVS

Aduertendum præterea condonari quidem à Deo peccata per pœnitentiam & confessionem : sed tamen non semper plenè iuxta iustitiæ diuinæ exigentiam exolui & expiari. Condonatur enim nonnunquam peccatum quod ad ipsam attinet culpam: sed interim adhuc pœna quædam maleficio debita exigitur exoluenda. Ad hæc ita comparatum est, vt peccatum ex sua consuetudine hominem proniorem reddat ad idem aut etiam aliud diuersum peccatum perpetrandū: id quod in anima hominis turpe quoddam est vitium seu corruptela, quæ exinde magna debet industria, multisq; fletibus, ieiunijs & precibus expiari ac tolli. Quemadmodum enim mulier quæpiã præstanti forma, quæ deserto proprio marito, cum alieno scortata est, vnde sibi gallicam scabiem, lepram, aut aliquod aliud turpe vitium cõtraxit: si hæc tandem respiscens ad virū reuertatur priorem, & per instantes preces cū illo rursus in gratiam redeat, non statim tã efficitur grata viro suo propter foeditatem illam ab adultero contractam, quam fuerat prius, & insuper indigna & inepta censetur quæ ad coniugaleis mariti sui admittatur amplexus, donec à corporis sui foeditate seu morbo medicorum arte sit prorsus vindicata, simili-

simile.

ta, similiter etiam, quemadmodum vir ali- Simile,
 quis qui amicum offendit suum, eidemque
 graue quoddam in corpore aut facultatib.
 intulit damnum, facile inrerdum cū illo re-
 dit in gratiam, & offensæ impetrat veniã,
 sed adhuc amicitia interim plenè non habe-
 tur restaurata, donec iusta fiat dati damni
 pensatio, ita quoque & dominus noster se-
 penumero culpam quidem remittit, non ta-
 men protinus etiam tollit omne debitum,
 & quicquid illud est, quod anima sibi per
 peccatum contraxit, sed pœnam adhuc exi-
 git & multã qua anima perfectè expietur,
 priusquam ipsam in plenam amicitiam reci-
 piat. Quinimo æquissimum omnino est (eti-
 amsi nihil tale dominus exigeret) vt pecca-
 tor vel pudore percitus aliquantisper sese
 subducatur ab oculis diuinæ maiestatis: atque
 adeo indignum sese reputet, qui in numerũ
 recipiatur præcipuorum amicorum, quoad
 usq; per humilem pœnitentiam iuxta deli-
 ctorum magnitudinem aliquo tēporis spa-
 tio, domino vtcunq; satisfecerit, & se eidem
 reconciliarit. Quum Moses dominum inter Nume., 12. d.
 pellaret pro sorore sua Maria, quæ ob pec-
 catum suum erat lepra percussa, & diceret.
 Deus obsecro sana eam, tale à domino tulit
 responsum. Si pater eius spuisset in faciem
 G n̄ illius,

DE TRIBVS PARTIBVS

illius, nonne debuerat saltem septē diebus
 rubore suffundi? Separetur septē diebus ex-
 tra castra, & postea reuocabitur. Itaq; Ma-
 ria non prius potuit absolutam cōsequi ve-
 niā & sanitatem, quam septē fuisset diebus
 2.Reg. 1. 8. passa pudorem extra castra & contuberniū
 eiecta totius populi. Consimilem typū præ-
 tulit & Absolon Dauidis filius, qui quū fra-
 trem suum Ammon neci dedisset, & ob hoc
 in grauem indignationem incidisset patris,
 quū tandem interuentu amicorum paterna
 esset ira pacata, non tamen prius in ciuitatē
 potuit reuerti paternam Ierosolymam, pa-
 tre id prohibente, quam tres annos exilium
 & sui esset flagitij perpeffus pudorē, absens
 oculis paternis. Eundem in modum nulli cō-
 tingit ad consummatam peruenire virtutē
 & religionem, & ad absolutam Dei amici-
 tiam, nisi qui prius diuinæ iustitiæ quate-
 nus potuit satisfecit, & omneis præterito-
 rum criminum maculas absterfit, cor suum
 quasi regium quoddam cubile, primum va-
 rijs piorum exercitiorum herbis exornans,
 deinde fragrantibus internarum virtutum
 vnguentis vngens: atque adeo etiā externa-
 morum honestate excolens, quo vel sic cœ-
 lestem mereatur regem excipere. Sic enim
 mystica illa sponsa excoli cupiebat quæ di-
 cebat,

cebat. Fulcite me floribus: stipate me malis,
quia amore langueo. Tanquam si inquit, Cāt. 2. b.

Vtut ardenti flagrē amoris incendio: haud-
quaquam potest animi mei compleri desi-
derium, nisi spiritualium florum & malorū
sim redimitus ornamentis. Nouum enim
& purum diuinæ gratiæ & dilectionis vinū,
non nisi in vtres mitti debet nouos, quem-
admodum ipse in Euangelio testatur Chri- Mat. 9. b.
stus. Hortatur autem nos ad perfectā hāc
puritatem dominus, dum per Iesaiā ita ait. Iesa. 1. e.

Lauamini, mundi estote, auferre malum co-
gitationum vestrarum, ab oculis meis. Qui
escite agere peruersè, discite bene facere.

Hæc in genere dicta, vtpote ad promiscuū
christianorum vulgus pertinentia quisque
accipere debet: scio enim nonnunquā ma-
gis expedire, præsertim ijs qui (tametsi ma-
ximi sint peccatores) abundantiori quo-
dam diuinæ dilectionis & gratiæ dono præ-
ueniuntur, si breuiori temporis spacio sui
expurgationi vacent, ac deinde mox ani-
mum totum iuxta diuini fauoris raptum cō-
templationi dedant, toti vacaturi exercitio
diuini amoris (nam prolixius contritionis
& maximè timoris exercitium ipsis fortasse
aut perniciosum esset aut inutile: nempe
dū ingēs adest diuinæ gratiæ redūdantia, &

G iij   multum

DE TRIBVS PARTIBVS

multum efficax est sui mortificatio) ne videlicet internus ille diuini spiritus tractus & tã salutare spiritualis amoris studium aliquod patiantur impedimentum. Citra autem peculiare huiuscemodi donum, ex abrupto se dedere contemplationi planè stultum est & inutile, & sic pergere fœliciter est impossibile. Quum ergo vulgarem hic hominẽ instituentium susceperimus, primũ per pœnitentiã iter eum erudiendum & ducendum duximus, certi hanc viam longè esse tutissimam, & omnibus christianis cum primis necessariam. In hac enim potissimum prisci illi patres se exercitarunt, magis studentes sua deplorare facinora, quã ardua cõtemplari.

Ad veram pœnitentiam longa & constanti
opus esse cordis contritione. Cap. 3.

Quisquis ergo è scelerosa, mundana, & male sana vita desiderat emergere: & in nouam cupit vitam immutari, in primis firmum necesse est iaciat fundamentum veræ pœnitentiæ. Omnia enim sua commissa omissa impietatem & ingratitude frequenti & diligentĩ studio debet ad memoriam reuocare, trutinare, complorare & detestari: idq; nõ vna hora aut die, sed longo temporis tractu, & validis prolixisq; conatibus, iuxta magnitudinem admissorũ.

Tetriora